

Spomini iz otročjih let.

(Piše L. Černej.)

23. Na Grofovem vrhu.

Moj dedek so oskrbovali razven svojega posestva velike vinograde nekega grofa. „Grofov vrh“ smo imenovali ono posestvo. Na malo-katero mesto me vežejo spomini s tako silo, kakor na ta Grofov vrh. Oddaljen je uro hoda od mojega doma. Že pot tjakaj je bila za-me vedno nepopisljivo zanimiva. Tukaj se je šlo skoz temno goščo, da me je skoraj obhajal strah, tamkaj je bilo treba preskočiti potoček, ki pa mi je bil vedno nekoliko preširok, da nisem prišel nikdar popolnoma suh na unstran. Zdaj se je vila pot po ozkem, tihotnem travniku, zdaj zopet strmo vkreber po vinogradih. To je bila hoja!

In na vrhu samem! Pred očmi se je razprostirala velika gorska kotlina. Proti vzhodu in jugu je bila pokrita z vinogradi. Na severnem pobočju pa je bil velik gozd, v katerem so rastle košati, radovitni kostanji. Na najvišji mali planoti je stala krasna, enonadstropna hiša grofova. In v tej hiši, v njenih vežah in sobah je bilo za-me toliko vabljivega, da se nisem nikdar dovolj nagledal. Tu sem občudoval in opazoval razna neznana orodja, tamkaj lepo pohištvo, lepe slike, visoke goposke peči in Bog ve, kaj vse!

Pred hišo je bila vabljiva ledinica, od koder se je videlo daleč tjakaj črez široko ravnino, omejeno od raznih gôr. Tukaj sem se učil prvič zemlje-pisja in zgodovine. Povpraševal sem dedka po imenu posameznih cerkvic, vasi in gor, vpraševal, kdo tamkaj prebiva, kaj to ljudstvo dela i. t. d., i. t. d. Dedka pa je veselilo, da sem si mnogo zapomnil, in radi so mi pripovedovali marsikaj zanimivega.

Pozabiti še ne smem globokega studenca na vzhodni strani hiše. Bil je neizmerno globok in v uti skrit. Vodo so vlekli iz njega s pomočjo velikanskega kolesa. Pred tem studencem so me vedno svarili, boječ se, da bi utegnil preveč polukati vanj. Časoma sem se ga res bal tako, da sem se ga izogibal na dvajset korakov. Bil je pravo strašilo za-me.

Na Grofov vrh sem torej rad hodil in vporabil sem vsako priliko, da sem se pridružil dedku. Pa so me radi jemali s seboj, da jim je bil krajši čas. — Dasi pa je bilo tamkaj vedno lepo, je bilo vendar najlepše o trgatvi. Oj otroci, še danes me obdajejo blažena čustva, ko se spomnim prekrasnih trenutkov, ki sem jih preživel tedaj v tem rajskem kraju! — Sladko grozdje, ki sem ga vedno rad zobal, pečeni kostanji, katere smo luščili vsak večer, streljanje z možnarji i. t. d., to ni edino, kar je vplivalo tako osrečevalno na-me. Nikakor ne. Bila je sploh neka posebna otroška sreča, ki me je obhajala, sreča, katere popisati moči ni. No, vsak izmed vas, moji ljubi bralčki, je že gotovo čutil tako slično srečo in zato me pač umete.

Da pa ni sreče brez nesreče, ali vsaj brez vsake neprijetnosti večkrat že pri otroku ne, to je že tako. — Tudi jaz se spominjam treh nezgodic, ki sem jih doživel na Grofovem vrhu.

Nekega leta me je izplačal klopotec. Sredi vinograda je bil na dolgem, debelem drogu, skozi katerega so bili klini, da se je lahko prišlo na vrh. Klopotec je bil velikansk in ropotal je tako močno, da je bilo dedku kmalu preveč. Dali so ga zavreti. Jaz pa bi bil rad poslušal klopotanje. Zlezel sem skrivaj po klinih do klopotca. Bil je popolnoma miren. Komaj pa sem ga prijel, hoteč ga odvreti, je potegnil močen veter. Klopotec se je zasukal, jaz pa sem — ležal na tleh. Nekaj časa sem počival, potem pa sem skrivaj zlezel iz vinograda. Teden dni so me menda bolela rebra.

Drugokrat pa sem bil nehoté hudoben. S teto sva iskala kostonje. Našel sem táko okroglo gobo, iz katere se kadi. Saj jo poznate: na pašnikih se večkrat nahaja. Hotel sem le nekoliko „ustreliti“ proti teti. Stisnil pa sem preveč gobo in teta so bili v lice, kakor dimnikar, in dolgo niso nič videli. Zatožili so me materi, in bil sem ostro kaznovan.

Kaj pa je bilo nekoč! Spali smo na blazinah, ki so bile položene na tleh. Jaz pa sem imel v mladosti čudno slabost, da sem namreč v polusnu večkrat vstal in hodil po sobi.

Tistokrat se mi je spet nekaj sanjalo in hotel sem vstati. Poskušal sem stopiti na tla.

Ker pa so bila preblizu, se nisem mogel za vse nič spametovati. Zvaljal sem se z blazine na deske. Iskal in iskal sem z nogami tal, na katerih sem ležal.

Meni se je zdelo, da je vse to postelja brez konca in kraja. Privaljal sem se do velikega zaboja, ki je slonel ob steni. Bog ve, kaj sem počel, da se je poveznil zaboj name. Grozno sem se prestrašil in — tih seveda nisem bil. Dedek in drugi so me iskali najprej z rokami po blazini, a ko me niso našli, prižgali so luč. Ko bi ne bil kričal, bi me bili pač prav težko našli. Ej, to vam je bilo smeha še drugi dan! Meni pa se zdi, da sem se takrat vsaj nekoliko rešil tistega neumnega tavanja v spanju.

To so torej one nezdodice, ki se vpletajo med prijetne spomine na Grofov vrh, katerih pa nikakor ne kalé.

Kedar vidim po dolgem času od daleč ono hišo na Grofovem vrhu, zdi se mi, da gledam neko bajko iz davnih, davnih dnij, v srcu pa mi je tako milo, aj tožno — milo.

Vojaške vaje.

„Prihodnji teden pridejo pa vojaki k nam!“ tako je zašumelo mej bivalci lepe vasice Brinje. Vse se jeanimalo za to Brinjarjem nenavadno novico, mlado in staro, malo in veliko. Da je bilo mlado ljudstvo še bolj radovedno nego starejše, tega mi ni treba še posebej praviti. Za vse Brinjevske otroke seveda ne morem biti poročnik, kako so se vedli ob tem prihodu domovinskih braniteljev; saj sem še jedno družinico težko ujel, da vem o njej kaj natančnejega poročati iz te za Brinje preimenitne dôbe.